

אחי אסף

לוח-עם

ספרותי ושומושי

עם תמונות וציורים

לשנת תרנ"ו.

נערך בעזרת טובי הסופרים העברים.

שנה שלישית

ווארשא

בדפוס האחים שולדבערג דיקא № 1

שנת תרנ"ה לפ"ק

АХІАСАФЪ

Еврейскій иллюстрированный

ЛИТЕРАТУРНО-ПРАКТИЧЕСКІЙ КАЛЕНДАРЬ

на 1895/6 г.

ВАРШАВА.

Типографія Братьевъ Шульдбергъ, Дикая № 1.

1895.

א"י ויחד עם אחיו היה טהראשוני אשר התנחלו בארץ הצבי. לפני שנתיים ימים עזב את ספרד בעיר ל ב ו ד ביד אחיו והוא עם כל בני ביתו נסע להשתקע באחוותיו בראשון לציון וגרדה. לפני עשר שנים מתה עליו אשתו ועזבה אתריה בנים ובנות קטנים, ומיום שמתה עליו חברתו ואשת נעוריו חשך עולמו בעדו וימאן להתנחם ויהלוך קדר ושחוח. רעיון הישוב היה לו זמן רב למען וכתרופה נאמנה למחלת, המרה השתערה ותולדה— הנטייה להמית את עצמו שנרכבה בו, אך סוף סוף התגברה עליו מחלתו בכל עצם תקפה עד אשר נפל שדוד לרגליה וביום כ' תמוז נתק פתיל חייתו. המנוח כתב מאמרים רבים בהסלין ברבר הישוב, כגון ארבעים וחמש שנה היה במוותו. ימתקן לו רגבי עפרו!

ר' משה ישכר לנדא

אחד ממשכילי הרור הישן. נולד הנוכה תקצ"ו לאביו ר' יונה אב"ד בגראבאוויץ, בחיותו כן ט"ז שנה נרפס שירו הראשון, על מדת הגאון" בהעתון, שומר ציון הנאמן" שיצא לאור באלטנא, אח"כ הרפס הרבה מאמרים ושירים בכוכבי יצחק, הנשר, העברי, המגיד, הציר, היהודי הנצחי, נוגה הירח וכו'. כמסך חצי שנה ערך את העתון, המוכיר" (לבוש תרמ"א) ויכתוב בו הרבה מאמרים ושירים. נפטר ביום ב' אלול, תנצב"ה.

ר' יצחק ב"ר משה רומש

אחד מגדולי הסופרים בדורנו אשר כתב על שהרת השפה וכסגנון צח וברור. נולד בעיר קטנה זעזם ער ביום א' ספט תקפ"ב, כן ט' שנים בא עם אביו לוולנא וילמד בישיבת שונות עד שנת תקצ"ח. אח"כ למד בעצמו בביהמ"ד בשקידה רבה. ע"י הערה אחד הוקטם מתוכשי ביהמ"ד החל להנות במסחרים בספר העקרים אשר נתן לו ואח"כ גם בתנ"ך והקדוק, כאשר נגלה סודו כי הציין ונפגע אכפו עליו קרוביו לשוב לעיר מולדתו ולקחת אשה. מקץ שנתיים ימים שב לוולנא ויהיה מורה לאחד מבני העשירים. עפ"י עצתו קנה תלמידו זה ספרי השכלה רבים ושונים, וכאשר עברה זה ללמד היתה מעטה למד בעצמו בשעתיו הפנויות

האקדמיה הקסרית. פעמים אחרות נסע במלאכות האקדמיה למקומות שונים בארצנו להקיר ע"ד תכונת הרגים. כל ימיו ישב צנוע בסתר אהליו ויעסוק בחכמה ורק פעולותיו הנכבדות במקצוע החכמה אשר בו היה כל מעינו הגידו בקהל רב את תהלתו ויעשו לו שם עולם. משנת 1881 עד 1889 הטיף לקח בידיעות טבע בעלי החיים בביה"ס הגבוה לנערות אשר בעיר הבריה. נפטר ביום י"ז אב בשנת הארבעים לימי חייו. יהי זכרו ברוך.

ר' ליב חסיד מעיר קאלם

איש חם וישר ובעל מדות תרומות עד להפליא. סמל מדות האמת והאמונה, הטוב והחסד. כל ימיו הקדיש לתורה ועבודה וחייו היו עזר ולחץ. כל בני המפלגות השונות וגם בני הנכר אשר שמעו את שמו אהבוהו ויכבדוהו, וכאשר ישאל איש בדבר אלהים כן היתה עזתו לכל. כל איש מר ומצוק פנה אליו והוא קבלו בסבר פנים יפות וירכב על לבו דברים טובים ונחומים וינחמהו ויעודדהו. כגליל עיר מושבו נחשטו הרבה ספורים ואגרות שונות על אדוות מדת טובו וחסדו עם הבריות. המנוח היה ידוע חולי כל ימיו ושבועות אחדים לפני סותו בא לעיר הקטנה ציטעררויאן המוקפה ביערות ונאות רשא לשום מעוננו שם ולשאף רוח צה, ויהלה במחלת דלקת הריאה וכל עטל הרופאים הרבים אשר הדרו וכאו לרפאותו עלה בתהו וביום כ"א תמוז השיב אל אל רוחו. כבוד גדול עשו לו במוותו וכל יושבי הערים הקרובות באו לחלוק לו את הכבוד האחרון. המון רב נהרו אחרי טתו וגמרכים מבני הרמות האחרות עלו עמהם ויפסדו לו. בבית הקברות קשרו עליו ספסד מר רבנים ומטיפים. רופא אחד נוצרי, אשר היה רופא נפשו תמיד, עמד בבית"ק עד תום כל ההספדים וירך גדר לרפא חולים עניים, בלי הברל דת, חנם אין כסף במשך שנת אבולו לזכר נשמת ה ח ס י ד. כגן שבעים שנה היה במוותו. תנצב"ה.

ר' משה ניסן שמאלצינינסקי

אחד מאנשי המעלה אשר בו התאחדו תורה והשכלה יראת ה' ואהבה לאמית טהורה וטהה. כל לבבו ונפשו היו נתונים לרעיון ישוב

בספרים ההם וישקר על לשון אשכנז ולשון רומי ויחר הלמודים, גם התורע אל משכילי העיר ורכים מהם היו לו לרעים נאמנים. כה עברו עליו שנתים ימים ויאמר לנטוע לח"ל להקשיב שם בלמודים, אך כאשר נודע הדבר לחוגו ולקרוביו הובילוהו בכבלי ברזל לעיר מולדתו ויאמרו למסרו לעבדות הצבא. ואף כי נלחם עמיהם ויצא מרשותם וגם את אשתו שלח מפניו, אבל את הפצו לא יכול להוציא עוד לפעולה וישאר בארצנו ובשנת הרי"ג כאשר נפתחו סטע"ה מ' בתו ספר הראשונים לילדי בני ישראל בגליל ויילנא, נמנו רופש וריל"ג למורים כביה"ס בעיר פאניוועז ויהיו שם עד שנת תרכ"א. בשנת תרכ"ב הוציא לאור בהוצאות הממשלה את ספרו "בור עני" (העתקת "ראבינוואהן"), שנת תרל"ב הוציא לאור ספרו "קנאת ספרי קרש", הוא בקרת על התרגום הרומי לספר תהלים אשר תרגם ה' כנרלשטם. בשנת תרל"ז הוציא לאור ספרו "שלושת רשעים" וגלות אליו עוד ספור אחד בשם "חתיבת בר" (תרגום). תרמ"ג ו"ל ספרו "טגלת אפתי השניה". מלבד זה כתב מאמרים רבים בהמליץ והכרמל. לפני שלש שנים שב לוילנא ויתפרנס מהוראות שעה ויהיה שמה בחלקו ויתרועע עם המשכילים הצעירים תיכבו ציון ורושיה. שלשה שבועות חלה את סחלתו וביום ו' ער"ה אלול גזע ויאסף על עמו. נכבדי עיר ויילנא ידעו להוקיר את ערכו ובכבוד גדול הובילוהו לבית הקבורה. בכתובים נשארו אהיו ספורים שלמים "שער שבאשה" ויצא לאור אחריו מהדו, בית גאים, איש ואשת חיל" ועוד באורים רבים על בה"ק. יתקו לו רגבי עפרו ותנצב"ה.

ר' שמחה הלוי הגורוויץ

אבד"ק לאַבאָוויטש, נצר מגזע גאונים וקדושים עד השל"ה. נולד בעיר סטאָלין בשנת תק"ץ. עזר בימי ילדותו העמידו בכשרונות טובים וכאשר מלאו לו י"ח שנה נספך לרבנות. המנוח ישב על כסא הרבנות בהערים קראו, שאדאוא וולאָבאָוויטש. מלבד גדלו בתורה הצטיין המנוח בפעולותיו הטובות בעניני ערותו עד כי עצים רבים כאו לפניו לדון גם נוצרים רבים אשר היה להם דין ודברים עם יהודים. המנוח היה גם הוצא אמתו והכר הכרת

התמיכה. אחרים בספריו אשר כתב נדפסו בחייו ורובם נשארו בכתובים. נפטר ביום ו' אלול וכבוד גדול חלקו לו כני עירו כמותו. תנצב"ה.

ר' אלכסנדר לאנגבאנק

נולד ביום י"ז סיון תקפ"ח. בטרם מלאו לו שבע שנים החל ללמוד נטרא וכאשר היה לבר-מצוה החל ללמוד גם סופקים ומפרשים. אח"כ החל ללמוד בעצמו ספרי נ"ך, דקדוק לשון עבר וספרי השכלה, ויהגה כשקורה רבה בלישונות אשכנז וצרפת. בשנת תר"ל הוציא לאור את ספרו "משפט אמת". הוא קובץ משפטי חכמים על ספר "בן-אביוה" להצדיק את ר' מאיר הלוי לעטערים טענותיו של סמאלענד סקן בבקרתו. שירים רבים ומאמרים הדפסו המנוח בכל המאמרים והעתונים שיצאו לאור משנת תר"ה והלאה. נפטר זקן ושבע ימים בעיר יאראמלאוו בגאליצוא. יהי זכרו כרוך ותנצב"ה.

ר' יעקב הרכבי

נאסף אל עמיו ביום י"ז אלול בעיה"ק ירושלים. לפני ארבעים שנה עלה לאה"ק ויקבע דירתו בירושלים וככל משך הזמן היה תרביץ תורה כרכים ולא פסק פומיה מגירסא. המנוח מלבד גדלו בתורה היה מצוין גם במדות טובות ומעשים טובים. נפטר בשם טוב זקן ושבע ימים, תנצב"ה.

תרנ"ה.

ר' יהודה ליב בינשמאק

נולד בשנת תקצ"ו. עד תשע שנים למד בהדר וכאשר יצא חק הקנטוניסטים הבטיחו אביו להגומנאווים אשר בוויטאמיר. בהגומנאווים למד רק שנה אחת ועם"י השתדלית הדירקטור מארד כימאוסקי נתקבל ע"ה הממשלה לבית"ד הרבנים אשר היה שם. בשנת תרי"ה גמר חק למודיו וילך למהליב-פדלסק להשתלם בהלכה. אסור והתו". בשנת תר"ך נבחר לרב העדה בוויטאמיר. בשנת תרכ"ג נמנה לעורך העתון "גוב-וועדאם". ולמורה דת משה בהגומנאווים אשר לנערות. הגניניל-גוברנשוו בקיוב ה' בעזק נתן נתן על שבסו משרת, יהודי פלוטו". לפני חמש